

A) DÜNYA'DA SEKTÖRÜN GÖRÜNÜMÜ

Dünya deniz sektöründe; yük, yolcu ve araç taşımacılığı, limancılık, tersanecilik hizmetleri ana faaliyetler olarak yer almaktadır. Bu faaliyetlerden limancılık hizmetleri, Şirketimizin ana faaliyet konusu olması nedeniyle burada bahsedilmiştir.

Limancılık Hizmetleri ve Kruvaziyer Turizm:

Limanlar bir ülkenin dış ticaret kapısıdır. Limanlarda gemilerden yükleme ve boşaltma ve/veya yolcu indirme ve bindirme faaliyetlerinde bulunulur. Günümüzde limanlarda yapılan yük taşımacılığının yanında yolcu hizmetleri de önem kazanmıştır.

1930'lu yıllarda Almanya tarafından dev transatlantiklerle başlatılan kruvaziyer seferler, İkinci Dünya Savaşı sonrasında Yunanlı armatörlerin Ege Adalarında başlattıkları gemi işletmeciliği ile gelişmeye başlamıştır. Ünlü Semiramis Gemisinin Ege Adaları arasındaki kruvaziyer seferlerinde Yunanlı girişimciler özellikle ABD'li turistleri kruvaziyer turizme yönlendirmede büyük başarı elde ettiler.

1950'lilerde başlayan bu gelişmeler neticesinde ilerleyen yıllarda Karayipler bir cazibe merkezi haline geldi. 1969 yılında Karayipler bölgesindeki deniz turlarına 312.000 kişi katıldı. Bugün için bölgede kruvaziyer gemilerle yapılan turistik gezilerin yıllık yolcu potansiyeli 10 milyonu aşmış durumdadır. Yakın zamana kadar kruvaziyer gezi talep eden kitle; yaşlı ve zengin insanlardan oluşuyordu. Ancak, son yıllarda bu tür gezilere katılan insanların vasıflarındaki değişim gözle görülür biçimde fark ediliyor ve gelecekte bu değişimin daha etkin olması bekleniyor. Bu konuda yapılan araştırmalar kruvaziyer gemilerle seyahate çıkan turistlerin yaş ortalamasının düştüğünü gösteriyor.

Kruvaziyer turizmi dünyada giderek daha fazla tercih edilmeye başlanmıştır. Seyahat endüstrisinin en hızlı gelişen sektörü kruvaziyer turizmidir. 1980'den beri yıllık gelişme oranı % 8'lerdedir. Hızla büyüyen kruvaziyer gemileri 3000 - 3500 turist taşımakta böylece hem kişi başına maliyetlerini düşürerek şimdiye kadar kruvaziyer almada maddi gücü olmayan turistleri de kazanmakta ve sundukları imkanlarla çok cazip bir duruma gelmektedirler. Bugünkü kruvaziyer endüstrisi kısa (3 - 4 gün), uzun (15 gün ve fazlası) kruvaziyer imkanlarıyla birçok ülkenin kentlerini gezme olanağını vermektedir.

Dünya genelinde son bir yılda 14 milyon kişi kruvaziyer gemiler ile seyahat yapmıştır. Bunun 10 milyona yakını (9,747) Amerikalı, 4 milyonu da Avrupa ve diğer ülkelerdendir. Kruvaziyerlerin çoğu Karayipler'de seyretmektedir.

Ancak Avrupa limanlarından hareket eden gemilerde bir artış görülmektedir. Türkiye limanları da kruvaziyer seferler programı dahilindedir. İstatistiklere göre limanlarımıza kruvaziyer gemileri ile gelen yolcuların sayısı 1 milyonu aşmıştır.

Yeni gemi siparişleri ile kruvaziyer turizmde genel artış hızla devam etmektedir. 15 yıl sonra 600,000 yatağa erişilebileceği değerlendirilmektedir. Bu durumda limanlarımıza gelecek olan kruvaziyer turist sayısı 3 milyona ulaşacaktır. Ülkemize gelen turistlerin ancak %15'inin yüksek gelirli olduğu göz önüne alındığında zengin turist anlayışı alternatiflerden biri kruvaziyer turizmidir. Limanlarımız, ziyaretçi sayılarına bakıldığında Akdeniz limanlarıyla rekabet edebilecek duruma gelmişlerdir. Dünya çapında bu denli hızlı büyüyen bir sektörde, limanlarımızın da aynı gelişmeyi yakalamak zorunda olduğu açıktır. Akdeniz çanağında tüm ülkeler liman yatırımlarını hızlandırarak rekabet güçlerini artırma gayreti içerisinde olduklarıdır.

B) TÜRKİYE' DE SEKTÖRÜN GÖRÜNÜMÜ

Son yıllarda ülkemiz denizcilik sektörü gittikçe artan bir ivme ile gelişme göstermiş ve sorunlar tartışılarak çözülme yoluna gidilmiştir. Denizcilik sektöründeki tüm birimlerin ve kuruluşların görüşleri alınarak gerekli prosedürler, talimatlar, yönetmelikler hazırlanmış ve yürürlüğe girmiştir.

Denizcilikle ilgili sorunlara çözüm arama ve gelecekte daha verimli, gelişmiş bir denizcilik sektörü için teşkilatlanma konularında önemli adımlar atılmıştır. Ulaştırma Bakanlığının organizasyon yapısı yeniden düzenlenerek Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına dönüştürülmüştür.

Limancılık Hizmetleri ve Kruvaziyer Turizm:

Ülkemizde limancılık hizmetleri son yıllarda önem kazanmaya başlamış bir faaliyettir. Liman sayısının her geçen yıl artması, hizmette kalitenin yükselmesi deniz taşımacılığının ülkemiz limanlarını tercih etmesine yol açmıştır. Dünyadaki tüm kruvaziyer turistlerinin yüzde 11'inin yolu Türkiye'den geçiyor. Türkiye'ye gelen turistlerin yüzde 30'unun durağı İstanbul oluyor. Onu Kuşadası ve İzmir izliyor.

Özellikle İstanbul, uzun yıllardır kruvaziyer potansiyeli açısından da hep ilk sıralarda yer almayı başarmış, son on yılda; ağırladığı yıllık yolcu sayısında yaklaşık 3 kat artış sağlamıştır.

Uluslararası Denizcilik Örgütü IMO'nun deniz güvenliği ile ilgili olarak kabul ettiği Uluslararası Gemi ve Liman Tesisleri Güvenlik Kodu (ISPS Kod), 1 Temmuz 2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Yürürlüğe giren bu kod gereği gemilere ve liman tesislerine zorunlu uygulamalar getirilmiştir. Bu uygulamalar neticesinde yüksek güvenlik sağlanması kruvaziyer turizmin ülkemizde gelişmesini, bu gemileri işleten büyük denizcilik şirketlerinin güvenini kazanarak bu şirketlerin ülkemizi seyahat, tur, ziyaret planlarına dâhil etmesini sağlamıştır.

Son yıllarda, ülkemizdeki kruvaziyer sektöründeki en önemli gelişme kruvaziyer limanlarımızın birçoğunun özelleşmiş olmasıdır. Limanlar, kendi trafiğini artırmak amacıyla yenilenme ve yatırım yapma gayreti içerisinde. ISPS Code güvenlik sistemi, bu yatırımların bir bölümünü oluşturmaktadır.

Ülkemiz kruvaziyer turizminde en büyük gelişme göstermiş 5 ülkeden biri olmayı başarmıştır. Kruvaziyer gemiler seyahat planlarına ülkemizi almakta bu gemilerle gelen yolcu sayısı gemi sayısına paralel olarak her geçen gün artmaktadır. Galataport olarak da ifade edilen Salıpazarı Karaköy kruvaziyer limanı yolcu memnuniyeti sıralamasında, dünyada önde gelen limanlar arasında yer almaktadır.

İstanbul Salıpazarı Limanında ifa edilen yolcu limancılığı, başta kruvaziyer gemi turizmi olmak üzere sürekli gelişme göstermekte olup, ülkemizi ziyaret eden gemi sayısı her yıl bir önceki yıla göre artış göstermektedir.

C) ŞİRKETİN SEKTÖR İÇİNDEKİ YERİ

Şirketimizin başlıca faaliyet konularını;

-Kuruluşumuz mülkiyetinde bulunan ve 1997 yılından başlayarak işletme hakkı devri yöntemiyle özelleştirilmiş olan Hopa, Giresun, Sinop, Rize, Antalya, Alanya, Marmaris, Çeşme, Kuşadası, Trabzon, Dikili, Ordu (Liman 30.03.2015 tarihinde Ordu Büyükşehir Belediye

Başkanlığına devredilmiştir) ve Salıpazarı Liman Sahasının 4046 sayılı Kanun, İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri ve mer'i mevzuat kapsamında takibini yapmak, söz konusu limanların işletme hakkı süresince devir sözleşmesinden doğan haklarımızı izlemek, limanların faaliyetlerini ve yatırımlarını takip etmek ve limancılık konusundaki tecrübemiz ile liman işleticilerine limancılık konusunda destek sağlamak,

-Liman işletmeciliği faaliyetlerinden olan yolcu hizmetleri, gemilere su ve elektrik verme işleri, teşkil eder.

Limn Hizmetleri ile ilgili olarak;

Limn hizmetlerimiz; Tekirdağ Limn İşletmesi Müdürlüğü, Sarayburnu Limn Müdürlüğü, Kabatepe Limanı, Gökçeeda Uğurlu ve Kuzu Limanları ile Güllük Limanında, yerine getirilmektedir.

Tekirdağ Limanında; pilotaj-römorkaj, barınma, palamar, tatlı su, terminal ve yükleme-boşaltma hizmetleri mevcut TDİ Limn Hizmetleri Tarifesi kapsamında, Kuruluşumuz tarafından yerine getirilmektedir. 2016 Yılında 387 adet gemiye pilotaj, 377 adet gemiye römorkaj, 538 adet gemiye palamar, 622 adet gemiye barınma ve 387 adet gemiye yükleme-boşaltma hizmeti verilmiş olup, toplam 1.568.198 ton yük elleçlemesi yapılmıştır.

Kabatepe ve Güllük Limanlarında 2016 yılında, 47 adet gemiye palamar hizmeti ve 173 adet gemiye barınma hizmeti verilmiştir.

İstanbul'un kruvaziyer limanlarından biri olan Salıpazarı Limanına, 3000-3500 yolcu kapasiteli dünyanın en modern ve büyük kruvaziyer yolcu gemileri gelmektedir.

Salıpazarı Limn Sahasının özelleştirilmesi sonrasında yeniden yapılanması ve buna bağlı olarak ihtiyacı karşılayamaması nedeni ile Sarayburnu Rıhtımının da kruvaziyer limanı olarak hizmet verebilmesine yönelik gerekli alt ve üst yapı çalışmaları Kuruluşumuzca tamamlanmış ve deniz hudut kapısı olarak hizmet verilmeye başlanmıştır.

Sarayburnu Rıhtımı uluslararası anlamda kabul gören ISPS Kod güvenlik sistemi ile donatılmıştır. Bu sayede Limanımıza uğrayan kruvaziyer gemilerin ve yolcularının güvenliği uluslararası kurallara uygun olarak sağlanmaktadır.

Kuruluşumuzca; İstanbul Sarayburnu Limanında, 2016 yılında 25 adet gemiye barınma hizmeti verilmiş olup, hizmet verilen yolcu sayısı 6419 'dur.

Ç) TEŞEBBÜSÜN YERLİ VE ULUSLARARASI RAKİPLERİYLE VEYA BENZER FAALİYET GÖSTEREN KURULUŞLARLA KARŞILAŞTIRMASI

Ülkemizin kruvaziyer limanlarını gelen yolcu sayılarına göre sıralama ve gruplandırma yapmak gerekirse Akdeniz'deki ilk 25 kruvaziyer limn ile yarışabilecek büyüklükte olan 3 limn gözükmektedir. Bunlar; İstanbul, İzmir ve Kuşadası limanlarıdır. Ancak, bu üç limnımız da Akdeniz Limanları ortalamasının altında kalmaktadır.